

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA 2001. GODINE

IM 32 (3-4) 2001.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

ŽELIMIR LASZLO □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

Tema ovogodišnjeg Međunarodnog dana muzeja bila je: *Museums: building community*. Slogan ili geslo koje je preporučio sakretarijat ICOM-a teško je prevodivo na hrvatski, a da se ne izgube sva značenja koja ono sadržava, no ipak smo nakon konzultacija s prevoditeljima ponudili prijevode: *Muzeji: izgradnja zajednice ili Muzeji: stvaranje zajednice*. Neki su skratili slogan i istakli sintagmu *Gradimo zajednicu*. Temeljna poruka ni tu nije izgubljena.

ICOM-ovu temu možemo igrom riječi promijeniti pa reći: *Community: building museums* (Zajednica gradi muzeje), a da opet ne promašimo smisao ovogodišnje teme.

Svi u muzeju trebaju raditi za zajednicu i njen razvoj. Ova odgovornost je važna i u svezi je s temeljnim vrijednostima i etikom muzeja i muzejskog posla. Tako će vjerojatno glasiti jedna od rečenica u novom izmijenjenom Etičkom kodeksu ICOM-a koji se upravo priprema. Odgovornost muzeja u izgradnji zajednice nije upitna. No, da bi muzej lakše, brže i kvalitetnije obavljao svoje socijalne zadaće on prvo mora biti zamijećen. Zato su hrvatski muzeji na Dan muzeja, potaknuti osmišljenom akcijom Muzejskog dokumentacijskog centra, načinili zajedničku gestu, *čin, djelo* (performance).

Muzeji su bili pozvani da na pročelja svojih zgrada postave velike transparente (platna) s reprodukcijama ili natpisima kao što su: *Dan muzeja, Ovo je muzej, Znate li da je u ovoj zgradi muzej?... Mnogi su angažirali suvremene umjetnike koji su im pomogli u koncipiranju i izvedbi.*

Zajednički muzejski preformance diljem Hrvatske privukao je pozornost građana i javnih medija i bio je osobit i pamtljiv doprinos vječnoj temi odnosa zajednice i muzeja. O tome svjedoče mnogobrojni članci u tisku, emisije na radio postajama i na televiziji.

Ove godine smo prvi put skromnim animiranim *telopom* (u trajanju od 9 sekundi) uspjeli prodrijeti u doista elitne termine HRT-a. Emitiran je 4 dana za redom do 18. svibnja. Telop je sadržavao provokativnu poruku.

U povodu Međunarodnog dana muzeja MDC je kao i svake godine tiskao tradicionalni *prigodni plakat* koji je bio distribuiran svim muzejima u Hrvatskoj i mnogim ustanovama u inozemstvu. Za prošlogodišnji dobili smo niz pohvala i nagrada, a nadamo se da će ovogodišnji postići sličan uspjeh.

Muzejski dokumentacijski centar je u Ljubljani postavio izložbu svojih plakata izdanih u povodu Međunarodnog dana muzeja i tako sudjelovao u njegovu obilježavanju u susjednoj državi.

Sekcija za edukaciju Hrvatskog muzejskog društva je u povodu Dana muzeja organizirala edukativnu igru u 30 muzeja Zagreba i okolice pod nazivom *Jačajmo se*. Trajala je mjesec dana, a završna svečanost bila je 17. svibnja u dvorani 2 Doma sportova u Zagrebu.

Ulaz u gotovo sve muzeje je, već tradicionalno, na Dan muzeja bio besplatan.

Slijedi pregled događanja u muzejima Hrvatske u povodu Međunarodnog dana muzeja.

ZAGREB

Galerija Klovicévi dvor (VIDI POSEBAN TEKST)

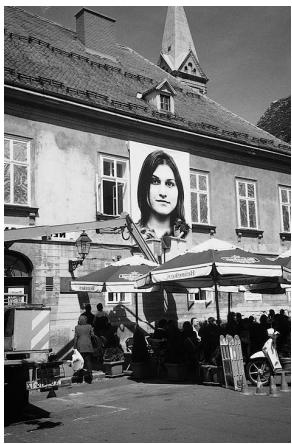
Hrvatski školski muzej

- Priredena je izložba: *Jačajmo se u školama*, u okviru edukativne igre *Jačajmo se*.
- U prostorima Dječje knjižnice Marina Držića predstavljen je novi stalni postav i djelatnost Hrvatskog školskog muzeja.
- Na pročelje zgrade postavljen je transparent s tekstrom: HRVATSKI ŠKOLSKI MUZEJ / 100 GODINA / STALNI POSTAV.

Muzej suvremene umjetnosti

Muzej suvremene umjetnosti obilježio je Dan muzeja novim radom međunarodno priznatog umjetnika Brace

*Dodite u muzej
u svijetu svi to čine
zašto ne biste i Vi?
A i besplatno je.
Međunarodni dan muzeja -
mdc.*



Dimitrijevića: *Prolaznik kojeg sam slučajno sreo 23. 3. 2001, pročelje MSU-a, travanj/svibanj 2001.* Fotografirana je slučajna prolaznica (23. 3. 2001.) i njen portret, na ceradnom platnu (3x4 m) je postavljen na pročelje zgrade Muzeja suvremene umjetnosti. Umjetnik je svoj rad donirao Muzeju.

Muzej za umjetnost i obrt (VIDI POSEBAN TEKST)

ČAKOVEC

Muzej Međimurja (VIDI POSEBAN TEKST)

DUBROVNIK

Dubrovački muzeji

Za Dan muzeja zbili su se ovi događaji:

- Akcija: S.O.S. za Zelence. Zelenci su odbijali sate na zvoniku do 1905., a od tada su u posjedu Muzeja. Potrebno ih je restaurirati. Sredstva su se, među ostalim, pokušala pribaviti prodajom doniranih razglednica s motivom Zelenca, pred Dvorom na sam Međunarodni dan muzeja. Dubrovački muzeji su tim činom nastojali uz brigu za svoj fundus, djelovati na svijest građana da barem malim prilogom sudjeluju u očuvanju naše kulturne baštine. Akcija je naišla na odličan prijam kod građana i posjetitelja Kneževa dvora.

Prodano je više od 350 komada.

Uz to u atriju dvora bili su izloženi panoi s fotografijama oštećenja.

- Izložba: *Slikaj se u Maškarića.* Autorica je bila Vesna Delić Gozze. Izložba ovog domaćeg fotografa s početka 20. st. bila je postavljena na Dan muzeja, 18. svibnja u Domu Marina Držića.
- Na pročelju zgrade Doma Marina Držića, bili su ispisani tekstovi: I OVO JE MUZEJ, SVJETSKI DAN MUZEJA, ULAZ BESPLATAN.

Za Dubrovačke muzeje vrijedi istaknuti podatak da je za posjetitelje s područja Dubrovnika, dakle za domaće stanovništvo, kao i za školsku djecu, ulaz tijekom cijele godine besplatan.



sl.1. Kula utvrde Staroga grada na koju je bila izvješena zelena zastava s natpisom: I mi želimo muzej

ĐURĐEVAC

Galerija Stari grad

Galerija nije registrirana kao muzejska ustanova, ali je unatoč tome obilježila Međunarodni dan muzeja. Želja im je da se uz galerijski postav nade i muzejski. Zato su na kulu utvrde Staroga grada izvjesili zelenu zastavu s natpisom: I MI ŽELIMO MUZEJ U SVOM GRADU, te oslikanim kolovratom - koju su izradili učenici.

Na istaknuta mjesta u gradu bili su postavljeni plakati koje je Galerija za ovu priliku tiskala. Voditelji akcije bili su nastavnik likovne kulture OŠ "Grgura Karlovčanina" iz Đurđevca, Tomislav Franjić i kustosica Edita Janković Hapavel.

GOSPIĆ

Muzej Like (VIDI POSEBAN TEKST)

KARLOVAC

Gradski muzej Karlovac (VIDI POSEBAN TEKST)

KLANJEC

Galerija Antuna Augustiničića

Galerija se odlučila za konceptualističku interpretaciju zadane teme: *Museums: building community, koja polazi od teze da bez gradnje individualiteta nije moguća niti gradnja zajedništva.*

U prostoru stalnog postava Galerije, na sam Dan muzeja, bio je izložen uradak kojim se nastojalo za muzeje priskr-

biti jednaku brigu kakvu poklanjamo djeci /djeca imaju pravo.../, kako bi postali punovrijedni članovi društva /muzej(i) ima(ju) pravo/. Stoga se formalnostilska obilježja ovog uratka /školska ploča, učenička bilježnica; školski i domaći rad/ oslanjaju na osnovnoškolski izraz. (Kustos projekta bio je: Božidar Pejković.)

KNIN

Kninski muzej

Na državnoj cesti D-1 postavljene su dvije table (200 x 150 cm) s natpisom *Kninski muzej Kninska tvrđava*.

Uoči Dana muzeja otvorena je izložba: *Lovačke puške i pribor*, koja je ostvarena u suradnji s Hrvatskim povijesnim muzejom. Na tvrđavi su postavljene dvije zastave, jedna na glavnom ulazu, a druga na zgradici.

KOPRIVNICA

Gradski muzej Koprivnice

□ 18. svibnja otvorena je se izložba: *Keramika situacije*. Izložba je trajala do 18. lipnja.

Odabirom mujejskih predmeta iz pojedinih odjela: arheologije, povijesti, kulturne povijesti, etnologije, te u nedostatu vlastitih predmeta suvremene umjetnosti, odabirom suvremenih autora - profesora Škole primijenjene umjetnosti i dizajna iz Zagreba, te radova u glini majmladih majstora keramičara iz Djecjeg vrtića "Smješak" u Koprivnici, Muzej grada Koprivnice uspješno je predstavio interdisciplinarni pristup mujejskih stručnjaka koji su jednostavnom, ali zato ne manje kompleksnom temom upravo na Međunarodni dan muzeja nastojali ukazati na niz važnih pitanja koja se odnose na dječatnost Muzeja grada Koprivnice i njenog otvaranja najširem sloju korisnika: od dječje do gerijatrijske dobi. (Iz depiljana izložbe. Autorica: Draženka Jalšić Ernečić)

KRAPINA

Muzej krapinskog pračovjeka

Muzej je sudjelovao u mujejsko-edukativnoj nagradnoj igri *Jačajmo se* s izložbom *Pradavna tjelovježba* i igrom *Bacanje kamena s ramena*. Ulaz Muzeja bio je označen natpisom i plakatom *Dan muzeja*.

CRES

Creski muzej (VIDI POSEBAN TEKST)

NAŠICE

Zavičajni muzej Našice (VIDI POSEBAN TEKST)

OSIJEK

Galerija likovnih umjetnosti

- 17. svibnja: *Izložba akvarela austrijske slikarice Angele Kaisermayer*. Izložba je ostvarena u suradnji s Austrijskim kulturnim forumom u Zagrebu i Austrijskim društvom u Osijeku.
- Postavljeni su plakati s obje izložbe i natpis u dužini od 10 metara s natpisom *Galerija likovnih umjetnosti Vas očekuje*.

Muzej Slavonije (VIDI POSEBAN TEKST)

OTOČAC

Muzej Gacke

- 8. svibnja u povodu Dana grada postavljena je izložba iz fundusa Etnografske zbirke *Od vune i konoplje, nit do niti, do košulje i šarenice*.
- 18. svibnja predstavljen je *Vodič kroz zbirke Muzeja Gacke Otočac*.

- Na zgradi Muzeja koja se nalazi u središtu grada postavljen je transparent: *Danas je Dan muzeja.*
(kustosi akcija: Jadranka Prša i Milan Gomerčić)

OZALJ

Zavičajni muzej Ozalj

Uz Međunarodni dan muzeja povezana je 70. obljetnica Zrinsko-Frankopanskog muzeja Družbe Braća Hrvatskog zmaja i 30. obljetnica osnutka Zavičajnog muzeja u Ozlju. Obljetnice kao i Dan muzeja obilježene su otvorenjem Zavičajnog muzeja 17. svibnja 2001. godine.

POŽEGA

Gradski muzej Požega (VIDI POSEBAN TEKST)

RIJEKA

Muzej grada Rijeke (VIDI POSEBAN TEKST)

SAMOBOR

Samoborski muzej

- 18. svibnja u 19 sati održan je performance postavljanja platna oko muzeja. Na platnu su mladi iz Samobora crtali grafite, te na taj način upozorili na nedostatak prostora za mlađe, posebno galerijskog prostora.
- Istog dana, također u 19 sati došli su predstavnici stranaka koje su se u to vrijeme nalazile u izbornoj utrci za vlast u Samoboru.
- Mladi su iz parka oko muzeja u Gradnu pustili stotinjak pastrva.

SENJ

Gradski muzej Senj

Otvorena je *Zavičajna zbirka Lukovo*, koja je utemeljena na inicijativu mještana Lukova na čelu s g. Brankom Rogićem - Bajom. Mještani su sami obnovili ribarsku nastambu i prikupili oko 200 eksponata, među kojima je veći broj etnografskih predmeta, a manji arheoloških. Ova zbirka dokaz je postojanja zajednice i predstavlja značajnu akciju na okupljanju malobrojnog preostalog stanovništva. Danas Lukovo ima samo 17 stalnih stanovnika. Muzej je obavio poslove stručne obrade predmeta i registracije zbirke. U sklopu ove akcije, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine iz Zagreba prezentiralo je rezultate svojih terenskih istraživanja podgorskih sela izložbom: *Narodno graditeljstvo Senjskog kraja*. Autor izložbe Manda Horvat - etnolog.

SPLIT

Fundacija Ivana Meštrovića, Galerija Ivana Meštrovića (VIDI POSEBAN TEKST)

VARAŽDIN

Gradski muzej Varaždin (VIDI POSEBAN TEKST)

VINKOVCI

Gradski muzej Vinkovci (VIDI POSEBAN TEKST)

ZADAR

Arheološki muzej

- 18. svibnja održana je (10 - 12 sati) *Muzejska radionica* (izrada prapovijesnog nakita).

- 18. svibnja u 20.30 sati otvorena je izložba: *Kamenje govori (Šandalja u svjetlu litičke tehnologije)* koju su zajednički priredili arheološki muzeji iz Pule, Zagreba i Zadra.

FANICA ŠEPER □ Galerija Klovićevi dvori, Zagreb

Ovogodišnji Međunarodni dan muzeja Galerija Klovićevi dvori obilježila je intervencijom kiparice Nike Radić na pročelju Galerije s ciljem da se, prema uputama MDC-a, odnosno ICOM-a i mi uključimo u akciju, te podsjetimo javnost na značenje društvene uloge muzeja i galerija. Poznata po svojim ambijentalnim intervencijama Niko Radić se i za ovu prigodu odlučila za prepoznatljiv otklon od uobičajene skulpture, načinivši instalaciju koja se sastojala od crne vijugave, zapetljane trake s natpisom Muzej. Istoga dana, a u sklopu izložbe *Pljesak za pozornicu* poznatog talijanskog scenografa Ezia Frigeria, priredili smo video-projekciju muzičkog igrokaza Wolfganga Amadeusa Mozarta *Figarov pir - Le Nozze di Figaro* izvedenog 1982. g. u Teatro alla Scala, Milano.



sl.1 Pročelje Klovićevih dvora s intervencijom kiparice Nike Radić
Snimila: Lidija Japec

INSTALACIJA ZOLTANA NOVAKA NA PROČELJU MUZEJA ZA UMJETNOST I OBR

ANDREJA KLOBUČAR □ Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

Na poziv Mujejskog dokumentacijskog centra, a u povodu Međunarodnog dana muzeja, zagrebački je Muzej za umjetnost i obrt 18. svibnja 2001. na svojem glavnom pročelju predstavio instalaciju Zoltana Novaka pod naslovom *Okupacija*. Na raster fasade dimenzija 90x9 m aplicirano je četrdesetak siluetnih figura "čovjeka u hodu" visine do tri metra. Sve figure drže u ruci nož; ovaj detalj dekodira temeljnu nakanu Zoltana Novaka da svojom instalacijom upozori na porast nasilja u društvenoj sredini, na opći razmah agresivnosti koje ugrožavaju vrijednosti svih oblika života. Implicitna je sugestija ove monumentalne instalacije da se i među nama kreću ljudi koju ugrožavaju našu fizičku, političku i duhovnu okolinu. Grubijani i nasilnici, s čijim manifestacijama nasilja se susrećemo svakodnevno, predočeni su orisnim likovima čije su plošine obrađene, uglavnom, smolastim premazom grube reljefne strukture, te korištenjem kolažnih elemenata.

Opseg i značaj ove akcije Zoltan Novak dogovorio je s ravnateljem Muzeja za umjetnost i obrt Vladimirom Malekovićem koji je smatrao da će njegova instalacija, koja predstavlja urbano oprostorenje ikonografije što je Zoltana Novaka već okarakteriziralo kao jednog od najoriginalnijih slikara u našoj sredini, biti djelatno upozorenje na zabrinjavajuće razmjere suvremenih psihoza u društvu gdje nesnošljivost i agresija prijete potisnuti međuljudsko razumijevanje. Instalirajući takvu poruku na pročelju jednog muzeja i škole htjelo se naglasiti da nasilnici posebice kane okupirati moralnu i civilizacijsku funkciju obrazovanja i obuzdati slobodni duh kulture.



sl.1 Instalaciju Zoltana Novaka pod naslovom "Okupacija" na glavnom pročelju Muzej za umjetnost i obrt.

DAN MUZEJA NA PODRUČJU CRESKO - LOŠINJSKOG OTOČJA

JASMINKA ĆUS - RUKONIĆ □ Creski muzej, Lošinjski muzej u osnivanju, Cres

Cresko-lošinjsko otoče u administrativnom pogledu pokrivaju dvije lokalne uprave i to grad Cres i grad Mali Lošinj s odgovarajućim mujejskim ustanovama.

Na području grada Cresa proslava Međunarodnog dana muzeja prošla je tiho, ali vrlo znakovito za Creski muzej jer su napokon završili statički sanacijski radovi na palači Arsan te kamenarsko-klesarski radovi na pročeljima. Nekoliko dana nakon 18. svibnja skinute su i skele s pročelja palače Arsan, zgrade u kojoj je smješten Creski muzej. Potrebno je još postaviti novu drveninu na palaču te prionuti na unutrašnje uređenje, što se nadamo nećemo tako dugo čekati.

Proslava Dana muzeja u Malom Lošinju ove godine je bila iznimno svečana, a popraćena je četirima izuzetno značajnim muzeološkim akcijama.



sl.1 Završni radovi na palači Arsan u Cresu (foto N. Mavrović)



sl.2 Pročelje palače Fritz u Malom Lošinju sa zastavama: Dan muzeja 18. svibnja i Umjetničke zbirke Maloga Lošinja - Zbirka Piperata - Zbirka Mihić
(foto N. Mavrović)

U Osoru su završeni radovi na fasadi Arheološke zbirke, točnije Gradske vijećnice s loggiom, zgradom gradske straže i gradskim zatvorm. Završena je građevinska obnova studijske čuvaonice s preparatorskom radionicom, u nekadašnjem prostoru gradskog zatvora, koja je tom prigodom odgovarajuće opremljena. U međuvremenu je otkupljena zgrada gradske straže, a izradena je i idejna dokumentacija za taj prostor kako bi se proširio stalni postav te uredio prostor za ured kustosa i sanitarije. Lapide ugrožene posolicom izvađene su iz zida logije i stavljene na desalinizaciju, a loggia je nanovo ožbukana i očišćena. Na sam Dan muzeja na pročelje je izvješena zastava s natpisom *Dan muzeja 18. svibnja* - na tamno plavoj podlozi ispisano žutim i bijelim slovima.

Za Umjetničke zbirke u Malom Lošinju završena je projektna dokumentacija za adaptaciju trećeg kata i potkrovila palače Fritz, gdje se planira urediti prostor čuvaonice, priručne restauratorske radionice i ureda kustosa s priručnom stručnom knjižnicom i sanitarijama, te premjestiti i proširiti stalni postav Zbirke Mihić, kako bi se oslobođio prizemni dio zgrade za Galeriju, koja je prije potrebna Malom Lošinju, a u suterenu bi se napravio Art - caffè. I na zgradu Umjetničkih zbirki izvješena je istovjetna zastava s natpisom *Dan muzeja 18. svibnja*.

Hvale vrijedan potez lokalne uprave grada Maloga Lošinja je uređenje prvoga kata palače Kvarner za čuvaonicu i ured kustosa, te zapošljavanje u stalni radni odnos jednog vježbenika, povjesničara umjetnosti. Uz otkup preostalog dijela palače Kvarner, snimanjem postojećeg stanja zgrade, te isprobavanjem uzorka optimalnog tipa žbuke stvoreni su osnovni preduvjeti da se što prije ostvari želja grada Maloga Lošinja o ponovnom otvaranju Muzeja, gdje će prvi i ujedno najvredniji eksponat biti naš Apoksiomen, sada na konzervaciji i restauraciji u Zagrebu.

Središnja proslava Međunarodnog dana muzeja 2001. godine za područje grada Maloga Lošinja odvijala se u Kulji u Velom Lošinju, a obilježila se svečanim otvorenjem stalnog muzejskog postava. Stalni muzejski postav u Kulji sastoji se od informativnog prostora u prizemlju, arheološko-povijesne i topografske izložbe o Velom Lošinju na prvom katu, veloselskoj povijesti pomorstva na drugom katu, te galerijskom prostoru na trećem katu. Kako nova grada bude pristizala, poklonima ili otkupom, postupno će se mijenjati i ovaj stalni postav, kako bi slavna pomoćna povijest Velog Lošinja, jednog od najzanačajnijih pomorskih središta na hrvatskom Jadranu bila dostojno predstavljena stanovnicima velološinjanima i njihovim gostima.

LJUBICA RAMUŠČAK □ Muzej Međimurja, Čakovec



sl.1 Postavljanje poruke na ulaznu kulu

Izložba Akvizicije Muzeju Međimurja Čakovec 1995 - 2000. zajednička je izložba svih odjela Muzeja koja je prezentirala po izboru kustosa svakoga odjela, darovane predmete u proteklih 5 godina. U tom razdoblju Muzej je obogaćio zbirke darom sa 812 predmeta, od čega je na izložbi bilo izloženo 133 predmeta. Koncepcija i postav: Ljubica Ramuščak, u suradnji s kustosima pojedinih odjela.

Na otvorenju izložbe podijeljene su zahvalnice od strane našeg Muzeja svim donatorima.

Kustosica i slikearica Erika Nadž-Jerković koncipirala je akciju s porukama koja su se na Dan muzeja odvijale simultano na nekoliko razina:

- porukama ispisanim na bijelom platnu većeg formata postavljenim na nekoliko mjesta po fasadi muzeja,
- tiskanim izabranim porukama na starim muzejskim razglednicama koje su se uručivale na nekoliko lokacija u raznim dijelovima grada,
- i deplijanom s proslovom i porukama - zapravo dokumentom o održanoj akciji.

Nakon svih održanih akcija uz Međunarodni dan muzeja mišljenja smo da smo uspjeli skrenuti pozornost javnosti na naš Muzej. Zaključujemo to po velikom odazivu donatora (njih 70-ak) i po odjeku akcije u javnim medijima: TV Čakovcu, radio HRZ 2, radio Čakovcu i lokalnom tisku.

TATJANA KOLAK □ Muzej Like, Gospić

Sagledavajući ovogodišnju temu o muzejima kao graditeljima zajednica, Muzej Like Gospić odlučio se za dvo-dnevni performance kako bi, muzejskoj publici, posteočoj, ali i onoj koja to tek treba postati, otvorio vrata. Zahvaljujući medijskoj potpori Županijskog radija Gospić, ali i impresivnoj skulpturi od polivinila u ljudskom obližu,

akad. kipara Ratka Petrića, pod nazivom *Ljuska*, koja je brojnim prolaznicima plijenila pažnju od svakodnevne užurbanosti i gotovo ih natjerala da zastanu... upitaju... opipaju... - dio mujejskog performanca, osmišljen kao simbolična nagradna igra, započeo je 17. travnja, u četvrtak u prijepodnevnim satima ispred zgrade muzeja.

Osmišljavajući pitanja za nagradnu igru, vodili smo se mišlu: koliko, zapravo naša publika zna o Muzeju Like Gospić? što zaista znači muzej? zapita li se građanska savjest i svijest koliko je često mujejski posjetitelj? provodi li Muzej doista svoju povjerenu ulogu?

No, i upiti o povijesti, arheologiji i etnologiji, likovnim stvarateljima, znanstvenicima i kulturno-povijesnim obilježjima Gospića i Like, skriveni u prapovijesnoj urni, izazvali su u poslijepodnevnim satima brojniji posjet korisnika Gradske knjižnice Gospić. Provokativnim natpisom na platnu *Znate li da je ovdje muzej*, ovješenom na pročelju, uspješno smo konkurirali političkim promidžbenim plakatima 2001. g., no i našoj izložbi političkog plakata između dva svjetska rata, koja je organizirana u suradnji s Državnim arhivom u Gospiću, te je vrijeme njezina trajanja bilo ograničeno 18. svibnja. Odziv na zajedničku igru Muzeja i njegove publike bio je zadivljujući! Premda je isprva i nedostajalo kartica s pitanjima (ispisano ih je 62), na sam Dan Muzeja u Lapidariju je s odgovorima došao veći broj posjetitelja, te su djelatnici Muzeja s velikim osmijehom na licu podijelili 43 simbolične nagrade.

A to smo i željeli saznati - ako smo danas mi iskoracili iz mujejske zgrade, koliko će posjetitelja zakoračiti u muzej i ostati...



sl.1 i 2 Obilježavanje Dana muzeja u Gospiću



sl.1 "Nova" zgrada muzeja s natpisom: Ovo je Muzej



sl.2 Koncert "The Scarsouls" ispred "15 metara dječjih snova"

IZ MOG PRIVATNOG MUZEJA

IGOR ČULIG □ Gradski muzej, Karlovac

Gradski muzej Karlovac je obilježio Međunarodni dan muzeja uvodeći u javni život svoju novododijeljenu zgradu, veliku vojarnu na Jelačićevom trgu, i to prije bilo kakve investicije.

Malo je Karlovčana imalo priliku iznutra upoznati ovaj spomenik s polovice 18. stoljeća kojim je otpočela monumentalna izgradnja karlovačke zvjezde: većinu vremena bio je podložan vojnim režimima ograničenog pristupa, potom utočište izbjeglica, naposljetku napušten i prazan.

Predstoji zaciјelo zamašan poduhvat njegova uređenja prema standardima mujejske kuće - no naša je želja bila da ga od samog početka predstavimo u njegovoj svrsi unutar zajednice, a ne tek kao nekretninu u koju odlazi njen novac.

Stoga smo se odlučili organizirati izložbu koja će u neku ruku imati i vrijednost zorne ankete, kojom se ispituju predodžbe i očekivanja najšireg građanstva vezana uz mujejsku djelatnost i ustanovljuje kakav bi to muzej Karlovčani htjeli vidjeti, što bi u njemu htjeli zateći. Predmeti u muzejima obično dokumentiraju kolektivnu stvarnost danog vremena i prostora, ili onu vezanu za glasovite ljudi. Na ovaj Dan muzeja htjeli smo saznati ponešto i o onim osobnim stvarnostima koje se rijetko kada imaju priliku izraziti jezikom izložbe.

Stoga je poziv na sudjelovanje na izložbi bio upućen svim građanima; pozvani su da u muzej donesu bilo koji predmet koji za njih ima povlašteno značenje - vlastite rukotvorine, osobne memorabilije ili predmete koje vrednuju prema općenitijim mjerilima vrsnoće, rijetkosti... izložba načinjena od tih predmeta smještena je u hodnicima i jednoj sobi vojarne.

Oglašavanje i prijam izložaka trajali su dva tjedna, sama izložba tek jedan dan. Pokazalo se da razmjerno skroman odaziv - 33 izlagača - stotinjak predmeta - nije razmjeran samom interesu za izložbu. Veći broj posjetitelja osjetio je potrebu u ovom okružju prokomentirati svoje vlastite muzealte požalivši što se nisu odvažili donijeti ih - čini se da su prvo morali doživjeti opuštenu atmosferu ovog događanja kako bi se pronašli u njemu. Morali smo dapače odbiti veći broj naknadnih ponuda i to zato što nam sam prostor nije pružao nikakvu sigurnost čuvanja za produženo trajanje izložbe. Ipak, nadamo se da smo i ovim događajem počeli mijenjati njihovu percepciju muzeja, u kojem su i njihovi interesi povlašteni interes.

Stanovito raspoloženje paradoksalnosti otpočelo je zapravo već opsežnim pripremama i kratkotrajnošću izložbe - a nastavilo se i susretima različitih predmeta - od prepariranog pasanca do Valdecovog alegorijskog lika, od bidermajerske posudice u stoljetnom vlasništvu obitelji do Disneyeva lika kojeg je od žice načinio neciji tata, od venecijanske Madone s kraja 16. st. (bržina je vlasnica ni na trenutak nije ispustila iz vida) do rođendanske čestitke...

Događaj je zaključio koncert karlovačkog alternativnog benda *The Scarsouls* u atriju, ispred kulise koju su načinili polaznici pedagoške radionice i pokazali je za ovu prigodu, zvane *15 metara dječjih snova*.



sl.1 Muzej Slavonije Kutina, 18. svibnja 2001., snimila S. Moslavac



sl.1 Oldtimeri u akciji



sl.2 Natjecanje u izradi crteža Dvorca Pejačević



sl.3 Branko Greganić pokazuje rad na lončarskom kolu

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA U MUZEJU MOSLAVINE U KUTINI

SLAVICA MOSLAVAC □ Muzej Moslavine, Kutina

Međunarodni dan muzeja Muzej je obilježio izložbom *Kutina na starim razglednicama* te promocijom originalnog muzejskog suvenira i to: vučedolskom vazom, srednjovjekovnim pećnjacima, preslicom, drvenom škrinjicom za ruho, te setom razglednica stare Kutine 19. i početka 20. stoljeća.

Predstavljanje suvenira bilo je uoči Dana muzeja 17. svibnja, a na sam Dan 18. svibnja na pročelje zgrade Muzeja Moslavine izvjesili smo transparent s tekstom: *Ovo je muzej*. U poslijepodnevnim satima te navečer, u suradnji s KLIK-om (Kutinski likovni krug), održana je likovna kolonija na kojoj su svoje savjete iz likovnog stvaralaštva prisutni umjetnici davali slučajnim prolaznicima i drugim znatiželjnicima. Svaki pokušaj likovnog stvaranja bio je darivan tim znatiželjnicima. Nešto glazbena upozoravala je građane na događanja oko Muzeja. Performance je u medijima izazvao veliku pozornost, a kod slučajnih prolaznika veliku zainteresiranost i pohvalu.

SILVIA LUČEVNIJAK □ Zavičajni muzej Našice, Našice

U povodu Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja 2001. u ZMN priređeno je niz aktivnosti kojima je cilj bio upozoriti okolinu u kojoj muzej djeluje na njegovo postojanje i poslanje. Cijeli dan zgrada muzeja (Dvorac Pejačević) bila je označena velikim transparentima koji su prolaznike upozoravali na činjenicu da se ovdje nalazi muzej. Centralni je imao ispisano riječ MUZEJ, a dva manja postavljena bočno imali su po nekoliko riječi muzej ispisane na različitim jezicima (nazive su pronašli putem Interneta učenici 2.a razreda opće gimnazije SŠ "I. Kršnjavoga" Našice, s kojima i inače surađujemo). Transparente su od platna izradile djelatnice Zavičajnog muzeja.

Prijepodne je Muzej obišla grupa djelatnika Policijske postaje Našice (akcija *U goste muzeju*). Tijekom poslijepodneva, bilo je niz sadržaja od 18 do 22 sata. U suradnji sa SŠ "I. Kršnjavoga" - učenicima i voditeljima stručne nastave ugostiteljske struke organizirana je prodajna izložba slastica u Izložbenom salonu (torte i minjoni), uz promociju njihova originalnog koktela nazvanog *Crveni salon* (prema povijesnom nazivu prostorije u kojoj su izlagali). Za učenike i našičke ugostitelje je 17. svibnja u muzeju bilo organizirano predavanje dipl. inž. Zorana Jurića iz Zagreba na temu *Povijest prehrane u duhu tradicije i suvremenosti* i predstavljena rukopisna kuharica iz Dvorca Pejačević (danas u privatnom posjedu). Poduzeće Feravino d.d. imalo je degustaciju i prodajnu izložbu vina također u prostoru Izložbenog salona, a na jednom stolu bio je ovdje izložen i dio porculanskog servisa (Češka, oko 1930.) iz posjeda našičke obitelji Schupich, kao podsjetnik na tradicionalnu gastronomiju i *kulturu stola* građanskog sloja stanovništva ovoga kraja.

Učenici 2.a razreda opće gimnazije odjeveni u kostime s početka 20. stoljeća pozivali su šetajući gradskim središtem prolaznike na dolazak u muzej i dijelili im prigodne male pozivnice. Kostimi su pripremljeni u suradnji s HNK-om Osijek, nešto je posuđeno iz srednje škole u Našicama, dio u obiteljima učenika, a ostalo je izradila Jasna Jurković (mujejska tehničarka). Na tratinu ispred dvorca priređeno je natjecanje u izradi crteža dvorca (tehnika pastela), a crteži su odmah i pokazani posjetiteljima na improviziranoj *izložbi* (na konopcima između svjetiljki uz tratinu ispred dvorca). Kasnije su izabrana tri najbolja rada i nagrađena izdanjima Zavičajnog muzeja, a ukupno ih je bilo 84. Na stazama oko dvorca članovi *Oldtimer kluba Našice* postavili su svoje stare motorkotače, pa su mlađi posjetitelji mogli besplatno uživati i u vožnji prikolicom BMW motorkotača iz 1939. godine.

Glazbu sa *starih gramofona* (valcer, tango, evergrin i sl.) emitirao je iz improviziranog studija s prostora trijema dvorca djelatnik Radio Našica. U prostoru predvorja dvorca postavljena je izložba radova djece i odgojiteljica Dječjeg vrtića Zvončić Našice. Bile su to tzv. walde-lutke u odjeći 19. stoljeća (*Grofovska obitelj*), nadahnute fotografijama obitelji Pejačević, koje će nakon izložbe biti didaktički materijal u vrtiću. Izložena su i dva modela Dvorca Pejačević koje su izradila djeca, jedan od tjesteta i jedan od lego-kockica.

Na katu muzeja, u Spomen-sobi Isidora Kršnjavoga poznati našički amaterski slikar Srećko Perković izradivao je štafelajnu sliku, u izložbenom prostoru etnografije Ivica Majurac iz Vukojevaca radio je na tkalačkom stanu, a u postavu Lončarstvo Feričanaca radio je posuđe od gline na električnom lončarskom kolu Branko Greganić, djelatnik našičke tvornice opeka i građevnog materijala *Slavonija d.d.*. Posjetitelji su mogli navedene aktivnosti pratiti, postavljati pitanja i sami pokušati raditi sa demonstratorima ovih vještina.

Uz navedeno, priređena je i prodajna izložba našičkih i muzejskih suvenira. Aktivnosti su brojni posjetitelji ocijenili kao vrlo uspješne, a procjenjujemo da je u muzeju tijekom odvijanja programa Međunarodnog dana muzeja bilo oko 500 posjetitelja. U organizaciju ovih aktivnosti uključila su se brojna našička poduzeća, udruge i ustanove kao sponzori i suradnici.

Predviđamo ovakvu vrstu manifestacije učiniti tradicionalnom i iduće godine ponovo organizirati slična događanja, jer smo u kontaktu s posjetiteljima osjetili da su ovakvi sadržaji izuzetno dobro primljeni, a posebno smo zadovoljni činjenicom da su muzej posjetili brojni sugrađani koji inače nisu posjetitelji drugih muzejskih sadržaja i aktivnosti.

MLADEN RADIĆ □ Muzej Slavonije, Osijek

Pored brojnih javljanja i osvrta u medijima koji su uglavnom obradivali stanje u Muzeju, probleme, planove, postojeće izložbe i sl., Muzej je postavio sada već tradicionalan prigodni postav restauriranih predmeta u razdoblju između dva Međunarodna dana muzeja. Izložene su tri drvene sakralne skulpture andela (18.st.), dvije drvene oslikane vase izrađene u tehnici *chinoiserie* (Dresden, 18.st.?) i tri oslikane drvene mete iz 1832. godine.

Promoviran je novi Osječki zbornik br. 24/25, a predstavljač je bila prof. dr. Nives Majnarić-Pandžić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Glavni događaj trebao je biti umjetnička akcija oslikavanja fasada muzejskih zgrada broj 5 i 6 na Trgu sv. Trojstva u osječkoj Tvrđi. Intencija nam je bila da se što više približimo temi ICOM-a: *Muzeji - stvaranje zajednice*, odnosno prijedlogu MDC-a da hrvatski muzeji načine zajedničku gestu, djelo (performance) i da iskoriste pročelja zgrada za postavljanje reprodukcija značajnih umjetnina ili predmeta iz fundusa.

Predložen je i angažman suvremenih umjetnika, te smo stoga u želji da nastavimo suradnju s mladim, akademski obrazovanim umjetnicima (čiju smo izložbu pod nazivom: "GRADDONJI" prezentirali u dislociranom stalnom postavu rimske arhitekture), ponovno ih pozvali da u suradnji sa zagrebačkim umjetnicima naprave koncept obilježavanja Međunarodnog dana muzeja. Nakon nekoliko radnih sastanaka dogovoren je da se projekt realizira u tri odvojena segmenta:

1. Oslikavanje glavne fasade zgrade br. 6 sa zajedničkom temom,
2. Napad umjetnika u ranim večernjim satima na fasadu zgrade br. 5, tzv. paintballom, odnosno puškama koje koriste kuglice s bojom,
3. Party u dvorištu zgrade broj 5 s umjetničkim instalacijama i projekcijom slajdova (tema: Umjetnički radovi i predmeti iz fundusa Muzeja Slavonije i drugih muzeja).

Iako se na prvi pogled ideja o oslikavanju fasade Muzeja čini radikalnom, naročito ako se uzme u obzir da se radi o Muzeju i zaštićenoj spomeničkoj cjelini barokne Tvrđe, ovdje je posebice važno napomenuti da je cijela ideja priostekla iz činjenice da je ugovorena vrlo skora obnova muzejskih fasada. Uostalom, slične akcije su već poznate iz suvremene umjetničke prakse u Europi, a vrlo sličan primjer je oslikavanje u crveno tzv. zgrade Secesije u Beču.

Muzej je osigurao sva potrebna materijalna sredstva i u cijelu akciju uloženo je puno truda.

Prilikom realizacije projekta pokazalo se da 11 mlađih umjetnika ipak nije pripremilo zajednički koncept, odnosno da nije postojala zajednička ideja koja bi u cijelosti intervenciju oslikavanja povezala s predloženom temom.

Većina umjetnika je na vrlo suvremeni i estetski prihvatljiv način realizirala svoje radove, odnosno intervencije, dok je nekoliko njih vrlo radikalno, neprihvatljivim rječnikom i simbolima isăralo gotovo cijelu fasadu. Ovo je izazvalo različite, uglavnom burne i negativne reakcije građana, posjetitelja i djelatnika, iako je ravnatelj naložio da se odmah svaki natpis uklone.

Tzv. napad kuglicama u boji i party s projekcijom dijapozitiva protekli su prema planu, ali su loše vremenske prilike onemogućile značajniji posjet.

Najveći dio instalacija je do kraja dana uklonjen, no na žalost do obnove fasada ostaje trag uglavnom onog dijela akcije s kojom ne možemo biti zadovoljni.

Mediji su kontinuirano pratili obilježavanje Dana muzeja i cijelu akciju, a komentari su bili uglavnom senzacijalistički s rijetkim osvrtom na važnost samog događaja, njegovu posebnost, estetsku dimenziju i sl.



sl.1-3 Obilježavanje Dana muzeja u Muzeju Slavonije, Osijek
Snimio: Mladen Radić



sl.1 Zgrada gradskog muzeja Požega

DUBRAVKA SOKAČ-ŠTIMAC □ Gradske muzeje Požega

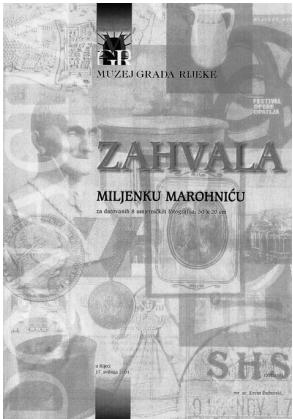
U povodu Međunarodnog dana muzeja 2001. godine Gradske muzeje u Požegi priredio je alternativnu i provokativnu izložbu pod nazivom *Da li je Požegi potreban muzej?*

Tekst ispisani na velikom platnu postavljen je na fasadu zgrade Muzeja na glavnom baroknom Trgu sv. Trojstva. Ova izložba izvrsno se je uklopila u cijelokupno stanje požeškog muzeja, jer od 1990. godine Muzej nema stalni postav. Budući da je Gradska muzeja jedina mujejsko-galerijska ustanova u Požeško-slavonskoj županiji, a sve tri mujejske zgrade nalaze se u izrazito lošem gradevinskom stanju, bogati fundus mujejske građe je ugrožen kao i mujejski djelatnici. Izložba je postavljena na prvom katu barokne zgrade koja je spomenik kulture iz 18. stoljeća, potpuno neuređena (ovdje je nekada bio stalni mujejski postav), a sada je bez stropa, bez žbuke i uredenog poda. U velikoj dvorani muzealci su osmislili izložbu tako da su istaknuli prije svega teške uvjete rada i ugroženi smještaj i stanje mujejske građe. Izloženi su originalni predmeti iz zbirkama muzeja, fotografije, plakati i mnogi katalogi brojnih izložbi, stara mujejska oprema i suveniri.

Dosadašnje djelovanje Gradskega muzeja predstavljeno je mujejskim publikacijama, katalozima i plakatima mnogo-brojnih izložaba.

Izložba je imala popratni letak na kome su kronološki navedeni podaci vezani uz razvoj i djelovanje ove ustanove od osnutka do danas. O izložbi je govorila ravnateljica Muzeja i predsjednik Upravnog vijeća (mr. J. Zelić) naglasivši tešku situaciju u Muzeju i hitnost njegove obnove. Otvorenju izložbe uz mnoštvo građana prisustvovala je većina predstavnika požeških političkih stranaka.

NADA SABLJIĆ-BUTORAC □ Muzej grada Rijeke, Rijeka



sl.1 Zahvalnica donatorima Muzeja grada Rijeke

Kao mujejski djelatnici Dan muzeja oduvijek smo doživljavali kao prigodu da ukažemo na ono što smo tijekom godine napravili (očekujući pohvalu), na ono što nismo napravili, i razloge zbog čega je tako, ali i kao mogući dan zahvale svima koji su nam pomogli da budemo uspješniji i kvalitetniji.

Ovogodišnji Međunarodni dan muzeja, 18. svibnja, u muzeju grada Rijeke obilježen je susretom s donatorima i prigodnim aktualnim razgovorom na temu: *Muzej grada Rijeke danas i sutra*.

Susret s donatorima Muzeja uviđek je pomalo dirljiv, jer dvadesetak građana donatora je proteklih nekoliko godina poklanjalo zanimljivu povjesnu i mujejsku građu, predmete i umjetnička djela u fundus Muzeja, odazivajući se na naš apel da je Muzej pravo mjesto trajne pohrane dragocjenih predmeta.

Zahvalnice u prigodi Dana muzeja najmanje je čime se možemo odužiti, ali i animirati ostale građane Rijeke da se povedu za njihovim primjerom. Jednako važno i s istim pozitivnim odjekom održan je prigodni razgovor o budućnosti Muzeja grada Rijeke, gdje je dana prilika svakom posjetitelju događanja da iznese svoj sud o ulozi Muzeja danas u društvenom životu grada u kojem žive, kao i njihovo viđenje njegove sutrašnjice.

Ravnatelj Muzeja grada Rijeke, mr. sc. Ervin Dubrović upozorio je na temeljne značajke muzeja: prikupljanje građe i njihovo adekvatno deponiranje, naglašavajući želju mujejskih djelatnika vezanu uz prostorno rješavanje problema riječkih muzeja pa i Muzeja grada Rijeke u sklopu nekadašnje Rafinerije šećera (donedavno Rikarda Benčića), iznimnog kompleksa, gdje bi muzeji *in situ* svjedočili o gospodarskoj i političkoj povijesti grada. Ostaci Riječkog lazareta u kojem je danas smješten Vatrogasnji odred, također je potvrda posve neadekvatnog tretiranja gradske povjesne baštine.

Gosti razgovora Hrvoje Giacconi i Marijan Bradanović djelatnici Konzervatorskog odjela Uprave za zaštitu kulturne baštine govorili su o velikoj kulturno-povjesnoj važnosti navedenih spomenika kulture i upozorili kako su bili tretirani kroz povijest, kako danas i što bi trebalo napraviti da ih se trajno zaštiti u budućnosti.

Na Dan muzeja otvoren je za javnost novouređeni prostor trećeg kata Muzeja, gdje su izloženi vrijedni primjeri donirane ili otkupljene mujejske građe. Prostor će s vremenom ugostiti različita događanja, pa će se u njemu okupljati prijatelji muzeja, u njemu će istraživati znanstvenici, a služit će i za korisnike mujejske i knjižnične građe, te će se povremeno pregledavati i video zapisi i presnimke vrijedne filmske arhivske građe vezane uz povijest i razvoj grada Rijeke.

MAJA ŠEPAROVIĆ □ Galerija Ivana Meštrovića, Split

Galerija Ivana Meštrovića obilježila je Međunarodni dan muzeja programom u trajanju od 15. do 21. svibnja. Našim projektom *Muzeji zajednici- zajednica muzeju*, željeli smo potaknuti interes, kreativnost i kritičnost pojedinca, međusobnu suradnju i toleranciju zajednice, posjetitelje i publiku na dolazak, a one koji nas rijetko, ili uopće ne posjećuju, podsjetiti na naše postojanje i Meštrovićevu prisutnost u Splitu.

U naše programske aktivnosti nastojali smo uključiti različitu vrstu populacije.

Za likovno nadarene osnovnoškolce organizirali smo likovnu radionicu, koju su vodili akademski kipari Kažimir Hraste i Loren Živković Kuljiš. Pozivu se odazvalo 11 škola, a sudjelovalo je 18 učenika.

Projektom *Glazbeni hommage Meštroviću*, 18. svibnja, okupili smo učenike Srednje muzičke škole Josip Hatze i studente glazbenog odsjeka Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, koji su muzicirali na instrumentima prisutnim kod Meštrovićevih skulptura s muzičkim temama. Održana su i dva koncerta: Edite Topić-Kopetzky (harfa) i Snježane Bosotina Jelavić (flauta), te fra Antuna Mrzlečkog (lutnja).

Kako bismo i ove godine potaknuli na dolazak i na suradnju hendikepirane osobe, zamislili smo dva projekta. Prvi je ostvaren u suradnji s centrom Juraj Bonači iz Splita, čiji su polaznici - osobe s posebnim potrebama, uz vodstvo radnog terapeuta Saše Ivković, prof. likovne kulture, modelirali glinene skulpture na temu *Meštrovićevi javni spomenici u Splitu*, a u ostvarenju drugog projekta, naziva *Dotakni i prepoznaj Meštrovićovo djelo*, sudjelovali su članovi Županijske udruge slijepih, Jasenka Splivalo, prof., te učenici Prve splitske gimnazije iz grupe *Baština - nama je stalo*. Na temelju opisa i uz pomoć kustosa i učenika, slike osobe nastojale su prepoznati jedno Meštrovićovo djelo. Doživljaji sudionika zabilježeni su audio zapisom.

Realizaciji projekta prethodilo je uvodno predavanje održano u prostorima Županijske udruge slijepih.

Vođeni idejom o imenu i gradu kao poveznici Galerije Meštrović, Kašteleta, spomenika Luki Botiću, Marku Maruliću, Grguru Ninskom i Majci i djitetu, projektom *intervencija umjetnika Ante Jerkovića* na tim prostorima i spomenicima, željeli smo preskočiti zid muješke zgrade i proširiti stalni postav Galerije.

Također, ovo je bila prilika da konzervatori s kojima smo bili u dogovoru, izvrše pregled Meštrovićevih skulptura u gradskom prostoru. Premda su svi uvjeti vezani uz organizaciju bili zadovoljeni, do realizacije projekta nije došlo, jer je ravnatelj Fundacije Ivana Meštrovića, Guido Quien, prof., u posljednji tren tako odlučio.

Prigodom Međunarodnog dana muzeja tiskana je i radna bilježnica koja uključuje aspekt znanja o Meštroviću, percepcije i prostornog smalaženja u Galeriji.

U prostoru galerijske recepcije, 4. lipnja postavljena je izložba odabralih radova sudionika likovnih radionica.

Autor i voditelj idenog projekta i urednik radne bilježnice bila je: Maja Šeparović, kustosica.

Suradnik na projektu Intervencije u javnim prostorima bio je: Dalibor Prančević, kustos.

Projekt su financirali i njegovo ostvarenje omogućili: Interlight, Hotel Marjan, HP, Autocommerce, Hfele, Bobis, McDonalds, EUROSFO i Kadulja A.M.- Samobor.

Zahvaljujemo: Operi HNK- Split, MHAS-u, Grafisu, Branku Čapinu i poduzeću Građevinar, Ani Ilijić i Rinu Efendiću.



sl.1 Razglednica tiskana u povodu Dana muzeja s malim reprodukcijama djela koja su nastala tijekom akcija



sl.2 Projekt "Dotakni i prepoznaj Meštrovićovo djelo", 17. svibnja 2001.



sl.3 Likovna radionica za likovno nadarene osnovnoškolce

ANITA PERIČIĆ □ Gradske muzeje Varaždin, Varaždin

Ovogodišnji Međunarodni dan muzeja u Varaždinu obilježen je s dva prigodna programa, od kojih je prvi, pod naslovom *Spasimo kulturnu baštinu*, zapravo još uvjek u tijeku.

Kao vjerojatno u većini hrvatskih muzeja, i u Gradskom muzeju Varaždin velik dio građe u lošem je stanju te zahtjeva nužnu obnovu i prikladnu zaštitu. Poznato je da su troškovi restauriranja predmeta znatna finansijska stavka u svakoj istovrsnoj hrvatskoj ustanovi, koja se uglavnom ne može podmiriti iz sve skromnijih proračunskih dotacija. U potrazi za novim mogućnostima prikupljanja potrebnog novca za tu svrhu, varaždinski muzej 2001. godine pokrenuo je akciju pod naslovom *Spasimo kulturnu baštinu*. Ovakva inicijativa namijenjena je prvenstveno varaždinskim poduzetnicima, obrtnicima i ostalim zainteresiranim građanima, koje se željelo potaknuti da, prema svojim mogućnostima, izdvoje finansijski prilog dostatan, barem djelomično, za pokrivanje troškova restauriranja i zaštite predmeta. U akciji je sudjelovalo pet mujeških odjela: Kulturno-povijesni, Povijesni, Arheološki, Etnografski te

Galerija starih i novih majstora. Iz njihovih fundusa izdvojeno je po 5-6 predmeta za čiju su se obnovu tražili sponzori i donatori. Među odabranim artefaktima bile su umjetnine, kulturnoški i povijesni predmeti te predmeti tradicijske kulture, kao i lokalitet Paka, malo poznata utvrda nadomak Varaždinu. Ti su predmeti, odnosno lokalitet, predstavljeni i na izložbi, priređenoj prigodom Međunarodnoga dana muzeja u prostoru Staroga grada, uz koju je tiskan i popratni katalog. Ovakva prezentacija muzeolske problematike našla je na dobar odaziv varaždinskih tvrtki, ali i građana, pa su dosad prikupljena sredstva za obnovu petnaestak predmeta. Kako se donatori, međutim, i dalje javljaju, akcija se nastavlja. Inače, varaždinski muzej planira inicijative i izložbe takve vrste priredivati ubuduće jedanput godišnje, čime bi, kao što je to običaj u svijetu, uskoro mogao steći *mecene* za obnovu i zaštitu muzejskih predmeta i lokaliteta.

Osim spomenute akcije, u povodu Međunarodnoga dana muzeja na Entomološkom odjelu Gradskog muzeja Varaždin organizirana je prezentacija dviju muzejsko-pedagoških radionica: *Tko si ti te Ose i pčele u muzeju i prirodi*. Njih su predstavile autorice i voditeljice radionica viša kustosica Antica Bregović i prof. Mihaela Vrbnjak. Te se radionice temelje na stalnom entomološkom postavu *Svijet kukaca*, a namijenjene su djeci od predškolske dobi do 12. godine, odnosno učenicima 5. razreda osnovne škole. Prezentaciju su pratili odgajatelji, nastavnici prirode i biologije te ostali pedagoški stručnjaci iz varaždinskih osnovnih škola.

Kao i ranijih godina na Međunarodni dan muzeja, ulaz za razgled postava Gradskog muzeja Varaždin u Starome gradu, Galeriji i Entomološkome odjelu po običaju je bio besplatan, a na njima je toga dana zabilježen i povećan broj posjetitelja.

STJEPAN JOZIĆ □ Gradska muzej, Vinkovci



sl.1 Pročelje zgrade Gradskog Muzeja u Vinkovcima na Dan muzeja, snimili: I. Gale, M. Krznarić Škrivanko



sl.2 Pročelje zgrade Gradskog Muzeja u Vinkovcima na Dan muzeja, snimili: I. Gale, M. Krznarić Škrivanko

Gradska muzej Vinkovci obilježio je u Medunarodni dan muzeja u skladu sa svojim trenutačnim mogućnostima, a na osnovi preporuka i zadane teme.

Građani su mogli posjetiti arheološku izložbu *Vinkovci u svjetu arheologije* koja je postavljena još 1999. godine. Izložba daje pregled naseljavanja Vinkovaca od prapovijesti do srednjeg vijeka, te je postala privremeni stalni arheološki postav. Na zgradi Muzeja bili su izvešeni platneni transparenti s informacijom o Međunarodnom danu muzeja, o pripremi stalnog etnološkog postava koji bi trebao biti završen do kraja 2001. godine, te o trajanju arheološke izložbe *Vinkovci u svjetu arheologije*. Na pročelju hotela Slavonije, koji je sagrađen na lokalitetu - hotel Tržnica, bio je izvešen veliki transparent s natpisom *na ovom mjestu nađen je najstariji europski kalendar*. U predvorju hotela na dva panona postavljena je manja informativna izložba o zaštitnom arheološkom iskopavanju, provedenom 1977./78. godine na višeslojnom lokalitetu Tržnica, na kojem je ustanovljeno veliko vučedolsko naselje. Upravo unutar tog naselja pronađena je posuda na kojoj se temelji teorija o najstarijem europskom kalendaru.

Uz stručne izložbe i informacije Muzej je prigodnim akcijama ukazao na značaj i vrijednost kulturne baštine. Na odnos građana prema muzejskim eksponatima upozorilo se postavljanjem žičane ograde oko topa iz 18. stoljeća koji se nalazi pred ulazom u muzejsku zgradu. Na panou koji je za ovu priliku bio postavljen, dati su osnovni povijesni podaci o topu, te *obavijest građanstvu!* kako ovo nije kanta za smeće, ovo je muzejski izložak!

Postavljanjem plakata na prozore zgrade Galerije s tekstrom *Pozor prozor! Za ovo je potrebna snaga i drskost, a ne vještina* ukazalo se na dugogodišnji problem razbijanja čak i armiranih stakala na prozorima muzejskih zgrada. Kako bi se zadovojile razbijajuće strasti, pred zgradom Galerije postavljeno je staro automobilsko staklo i čekić, kako bi svatko tko osjeti potrebu mogao *bez straha udovoljiti svojim huliganskim potrebama*. U galerijskom prostoru trajala je izložba studenata Akademije likovnih umjetnosti Široki Brijeg, realizirana u suradnji s Muzejem Široki Brijeg i Franjevačkom galerijom.

Za javne medije i novinare napisan je tekst o akcijama kojima je Gradska muzej Vinkovci popratio Međunarodni dan muzeja.

INTERNATIONAL MUSEUM DAY 2001

The theme of International Museum Day 2001 was *Museums: building community*. The slogan recommended by ICOM's secretariat is difficult to translate into Croatian without losing all the meanings of the English original. Some museums used the slogan *Building community*. The basic message was not lost. Museums were called upon to place large placards with

reproductions or slogans like: *Museum Day*, *This Is a Museum*, *Did You Know That This Building Holds a Museum?* Many museums asked contemporary artists to help them design and execute the gesture.

The joint museum performance throughout Croatia attracted the attention of the public and the media and represented a special and memorable contribution to the eternal theme of the relationship between the community and museums. This was borne out by numerous articles in the press, as well as radio and television shows.

Just like every year on the occasion of International Museum Day, the Museum Documentation Centre produced a poster that was distributed to all museums in Croatia as well as to many institutions abroad. This year, for the first time, we used a modest jingle in prime time slots on national television.

The Museum Documentation Centre presented an exhibition of its posters marking International Museum Day in Ljubljana and thus took part in marking this day in neighbouring Slovenia. The Education Section of the Croatian Museum Society organised an educational game in 30 museums in Zagreb and the surrounding region with the title *Let's Become Stronger*.

The text provides a review of all the events in all Croatian museums that responded to our call.